

Vergaderjaar 2004–2005

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 358

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 31 januari 2005

De vaste commissie voor Justitie¹ en de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties² hebben op 26 januari 2005 overleg gevoerd met minister Donner van Justitie en minister Verdonk voor Vreemdelingenzaken en Integratie over **de JBZ-Raad van 27 en 28 januari 2005**.

Van het overleg brengen de commissies bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
De Pater-van der Meer

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Noorman-den Uyl

De griffier van de vaste commissie voor Justitie,
Coenen

¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), Klaas de Vries (PvdA), Van Heemst (PvdA), Vos (GroenLinks), Rouvoet (ChristenUnie), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Albayrak (PvdA), Luchtenveld (VVD), Wilders (Groep Wilders), Weekers (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), voorzitter, Çörüz (CDA), Verbeet (PvdA), ondervoorzitter, Wolfsen (PvdA), Jan de Vries (CDA), Van Haersma Buma (CDA), Eerdmans (LPF), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Van Fessem (CDA), Straub (PvdA), Griffith (VVD), Van der Laan (D66), Visser (VVD) en Azough (GroenLinks).
Plv. leden: Jonker (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Timmer (PvdA), Halsema (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Kalsbeek (PvdA), Van Velzen (SP), Tjon-A-Ten (PvdA), Van Baalen (VVD), Blok (VVD), Hirsi Ali (VVD), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Jager (CDA), Van Heteren (PvdA), Arib (PvdA), Buijs (CDA), Sterk (CDA), Varela (LPF), Joldersma (CDA), Ormel (CDA), Van Dijken (PvdA), Örgü (VVD), Lambrechts (D66), Rijpstra (VVD), Karimi (GroenLinks), Vergeer (SP) en Hermans (LPF).

² Samenstelling:

Leden: Kalsbeek (PvdA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), voorzitter, Vos (GroenLinks), Cornielje (VVD), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Van Beek (VVD), ondervoorzitter, Van der Staaij (SGP), Luchtenveld (VVD), Wilders (Groep Wilders), De Pater-van der Meer (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Wolfsen (PvdA), Spies (CDA), Eerdmans (LPF), Sterk (CDA), Van der Ham (D66), Haverkamp (CDA), Van Fessem (CDA), Smilde (CDA), Straub (PvdA), Nawijn (LPF), Boelhouwer (PvdA), Szabó (VVD) en Van Hijum (CDA).

Plv. leden: Klaas de Vries (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Fierens (PvdA), Halsema (GroenLinks), Schippers (VVD), Dubbelboer (PvdA), Kant (SP), Rijpstra (VVD), Slob (ChristenUnie), Hirsi Ali (VVD), Griffith (VVD), Rambocus (CDA), Van Gent (GroenLinks), Çörüz (CDA), Hermans (LPF), Van Haersma Buma (CDA), Koser Kaya (D66), Bruls (CDA), Van Bochove (CDA), Algra (CDA), Hamer (PvdA), Varela (LPF), Leerdam (PvdA), Bailemans (VVD), Eski (CDA) en Vergeer (SP).

Stenografisch verslag van een algemeen overleg van de vaste commissie voor Justitie en de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Woensdag 26 januari 2005

Aanvang 11.00 uur

Voorzitter: Verbeet

Aanwezig zijn 5 leden der Kamer, te weten:

Albayrak, Çörüz, Gerkens, Griffith en Verbeet,

en de heer Donner, minister van Justitie, en mevrouw Verdonk, minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

Aan de orde is:

- **de agenda van de informele JBZ-Raad d.d. 27 en 28 januari 2005;**
- **het verslag van de JBZ-Raad d.d. 2 december 2004 (23490, nr. 354).**

De **voorzitter**: Er is een bericht van verhindering van minister Remkes, die heeft laten weten dat hij ook niet naar Luxemburg zal gaan. Ik geef het woord aan de minister van Justitie, die voorafgaand aan de vergadering de agenda wil toelichten.

Minister **Donner**: Nadat de geannoteerde agenda was opgesteld, is het bericht binnengekomen dat het Luxemburgse voorzitterschap vrijdag ook kort de tsunami aan de orde zal stellen. Het gaat dan vooral om het identificatieproces, de eventuele ondersteuning van dat proces door de lidstaten en de samenwerking op dat terrein.

De heer **Çörüz** (CDA): Voorzitter. Het is goed dat de tsunami wordt meegenomen in de besprekingen. De vreselijke gebeurtenissen in Zuid-Oost-Azië maken het noodzakelijk dat wij dit in Europees verband aankaarten.

Over het verslag heb ik een aantal vragen en opmerkingen, om te beginnen met de uitwisseling van informatie tussen Nederland en Europol en tussen Nederland en de andere Europese lidstaten. Daar borrelt het nog wel eens. Hoe staat het met de vrije keuze van informatie-uitwisseling? In het verleden heeft de minister opgemerkt dat er een meer verplichtend kader zou moeten zijn. Bij de begrotingsbehandeling heeft hij gezegd dat hij de resultaten beschikbaar zou stellen voor de Kamer. Hoe staat het daarmee? Over de ontwerp-kaderbesluiten voor bewaring van gegevens die worden opgeslagen in verband met het aanbieden van elektronische communicatiediensten is wat onrust ontstaan in het veld. Kan de minister alle betrokkenen in het veld duidelijkheid bieden? Het is goed dat KPMG daar onderzoek naar heeft gedaan, maar wij willen wel weten wat de stand van zaken nu is. Ook over de agenda heb ik een aantal opmerkingen en vragen. Er wordt een aantal speerpunten opgesomd, zoals versterking van het recht bij grensoverschrijdende erkenning en handhaving van strafrechtelijke veroordelingen. Er zit ons toch iets dwars. Natuurlijk hebben Nederlandse rechters de vrijheid en de autonomie om bepaalde bewijsrechtelijke zaken zo te waarderen als zij willen. Dan doel ik vooral op de buitenlandse vonnissen. Maar de samenwerking is natuurlijk mede gestoeld op het vertrouwen dat je in elkaars systeem hebt. Dan is het vreemd dat de minister zegt dat hij dat op de Nederlandse manier wil doen. Waar is dan dat vertrouwen?

Wat wordt bedoeld met die verwijzingsindex? Op basis van een zogenaamde "hit" of "no hit" kan worden bepaald of een persoon in bepaalde strafregisters komt. Kunnen buitenlandse opsporingsambtenaren dan alleen kennis nemen van het enkele feit dat iemand een straf-dossier heeft of kunnen zij daadwerkelijk in zo'n strafdossier kijken? De CDA-fractie vindt dat het laatste nodig is. Louter kennis nemen van het feit dat iemand een strafdossier heeft, is mooi en aardig. Maar de vraag is wat het oplevert als zij daar verder niet in kunnen kijken. Wij maken ons zorgen over de argumentatie over Nederlandse gevangenen in het buitenland. Wij vinden het belangrijk dat mensen hun straf ook in Nederland kunnen uitzitten, vooral ook in verband met familiebezoek. De minister is daar niet zo'n voorstander van en zijn argument is dat het Nederlandse gevangeniswezen al een capaciteitsgebrek heeft. Waarom reageert de minister daar zo koel op? Dat is ons niet duidelijk. Wij zijn het niet eens met de mening die de minister op dat punt tentoonspreidt. Ook minister Verdonk zal ik een aantal vragen voorleggen. Ik begin met het Haagse Programma. De Europese Commissie zou in het voorjaar van 2005 komen met een document waar migratie en landenstrategieën in opgenomen worden. Hoe staat het daarmee? De Commissie zou uiterlijk 2005 komen met concreet uitgewerkte voorstellen voor beleid waarin migratie, ontwikkelings-samenwerking en humanitaire hulp worden gebundeld en ontwikkeld. Wat is de stand van zaken op dit punt? De conferentie in Groningen is een goed Nederlands initiatief dat wij

allen zullen kunnen steunen. Er is gesproken over het beginnen met inburgeren in de landen van herkomst. Hoe gaan de verschillende lidstaten daarmee om? Zijn daar al voorbeelden van?

Het terugkeerbeleid is voor de CDA-fractie onduidelijk. De Raad merkt op dat de gemeenschappelijke normen gebaseerd moeten zijn op een doeltreffend terugkeerbeleid. Dat moet op een humane manier, met volledige eerbiediging van de mensenrechten en waardigheid gebeuren. Daaruit zou je kunnen afleiden dat wij het omgekeerde doen. Doen wij dat op een ondoeltreffende, inhumane en onwaardige manier? Ik denk niet dat dit het geval is, maar ik wil wel graag een reactie van de minister op dit punt. De Raad zal dit niet zomaar opmerken. De laatste vraag is zowel gericht aan de minister Donner als aan minister Verdonk. Het SIS, het Schengen Informatie Systeem, is cruciaal. Daarin kunnen radicale personen opgenomen worden. Nederland kan iemand in dat systeem laten opnemen, omdat Nederland hem of haar een gevaar voor de Nederlandse openbare orde acht. Vervolgens kunnen andere landen die informatie gebruiken om hem of haar te weigeren. Is die stellingname juist? Betekent plaatsing op die lijst automatisch dat hij of zij ook een gevaar is voor een ander Europees land? Geldt dat één op één? Zo niet, dan willen wij dat graag veranderd zien. Dat moet wel gebeuren.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Voorzitter. Dit is het eerste JBZ-debat van dit jaar en er zullen er nog vele volgen. Het is ook het eerste debat na het Nederlandse voorzitterschap. Ik neem aan dat er niet alleen wordt vooruitgeblikt, maar dat er ook wordt teruggekeken naar wat het Nederlandse voorzitterschap heeft gedaan en heel concreet naar het Haagse Programma. Ik hoor graag van beide ministers hoe de overdracht is gegaan. Bij de overdracht gaat vaak veel fout. Is dat een van de redenen dat er pas een half jaar na de vaststelling van het Haagse Programma een actieprogramma komt of is dat gebruikelijk? Volgens de agenda wordt pas op 2 en 3 juni gekeken wanneer het allemaal ingevuld wordt. Hoe is dat gegaan? Zijn de bewindslieden tevreden over de overdracht? Hebben zij er vertrouwen in dat het Luxemburgse

voorzitterschap zal oppakken wat het Nederlandse voorzitterschap met de andere Europese landen heeft bedacht? Wat verwachten zij van het Luxemburgse voorzitterschap? Dan gaat het vooral om de prioriteiten die tijdens het Nederlandse voorzitterschap zijn bedacht.

De minister van Justitie zei dat een bespreking over de gevolgen van de tsunami aan de agenda is toegevoegd. Uit zijn woorden maak ik op dat het niet alleen gaat om een herdenking, maar ook om operationele samenwerking bij de identificatie van slachtoffers. Wat zal het kabinet concreet inbrengen tijdens dat debat? Denkt de minister aan een bijdrage aan de identificatie? Wij hebben inmiddels ruime ervaring met DNA-methodes voor de identificatie van stoffelijke overschotten die niet meer herkenbaar zijn. Wat zal de minister concreet voorstellen op dat terrein? Op de agenda van de Informele Raad staat een aantal onderwerpen. Ik zei al dat het niet zal gaan over een concrete uitwerking van plannen en maatregelen volgend uit het Haagse Programma. Dat gebeurt helaas pas over een halfjaar. Het wordt dus hooguit een wat algemene discussie over de ruimte van veiligheid, vrijheid en rechtvaardigheid, vooral op JBZ-terrein. Een aantal punten wordt met name genoemd, bijvoorbeeld de versterking van recht. Welk Europees beleid is er voor een grensoverschrijdende erkenning en handhaving van strafrechtelijke veroordelingen? De PvdA-fractie heeft zich in de vele JBZ-debatten die wij tot nu toe hebben gehad voorstander betoond van een vergaande strafrechtelijke samenwerking tussen de Europese landen, zowel wat het materiële als wat het formele strafrecht betreft. Het doet ons genoegen dat men op enkele punten een paar stappen verder wil komen. Het gaat dan om de strafrechtelijke veroordelingen uitgesproken in andere landen, de grensoverschrijdende effectuering van ontzettingen van recht, de uitwisseling van gegevens uit strafregisters en de overbrenging van gevonnenste personen. De PvdA-fractie kan instemmen met de lijn die de regering op dit moment voor ogen staat bij de eerste drie punten, maar wij wachten eerst de concrete uitwerking daarvan af. Wij zullen per keer beoordelen of de

maatregelen ook onze instemming kunnen krijgen.

Wat de overbrenging van gevonnenste personen betreft zijn wij lichtelijk verbaasd over het argument dat de minister hanteert. De minister is niet al te enthousiast over de verplichting tot acceptatie van overdracht van veroordeelde personen naar de lidstaat waarvan zij onderdaan zijn. De minister heeft gezegd dat dit voor Nederland negatief zou kunnen uitpakken. Er zijn ruim 1400 Nederlanders in andere EU-lidstaten gedetineerd en slechts 300 burgers van andere lidstaten zitten hier. Wij moeten er dus per saldo 1100 cellen bijbouwen voor Nederlanders die elders iets verkeerd hebben gedaan. Het praktische argument begrijp ik wel, maar ik vind het raar dat de minister dit een praktische hobbel noemt voor Europese samenwerking. Óf wij vinden die samenwerking nuttig en noodzakelijk en dan gaan wij ervoor. Dat zijn lange processen en daar zitten wij allemaal bij. Dan moeten wij ervoor zorgen dat wij nationaal de boel op orde hebben. Als er cellen bijgebouwd moeten worden, dan bouwen wij die ook. Ik wil wel eens weten wat de andere Europese landen hiervan vinden. Óf wij zeggen dat elke lidstaat per keer moet bekijken of er praktische nationale bezwaren zijn, maar dan kunnen wij het hele Europa wel vergeten. Dan maken wij de eenwording afhankelijk van nationale hobbels. Hoe ziet de minister dat? De financiële perspectieven is het lunchonderwerp. Het is goed dat er extra geld komt. Wij zijn blij met de extra financiën die er in Europa zijn voor de portefeuille van minister Verdonk. Nederland heeft daar jarenlang voor geijverd. Het is goed dat er in Europa een acceptatie van "burdensharing" komt en dat er meer geld komt. Ik heb nog één vraag over de verdeling van dat geld. 75% van 12 mld zal besteed worden aan het beheren van de buitengrenzen en de implementatie van het gemeenschappelijk asiel- en migratiebeleid. 20% van het geld gaat naar veiligheid en de rest van de justitiële samenwerking en de bevordering van de grondrechten. Wat is het oordeel van de minister van Justitie over de verdeling van de gelden? Denkt hij dat die 20% substantieel kan bijdragen aan de gewenste samenwerking op het terrein van het strafrecht? De minister voor Vreemdelingenzaken

en Integratie vraag ik of dit betekent dat de gemeenschappelijke buitengrenzen met die 75% verdedigd worden? Dan betalen wij allemaal mee aan het beheren van die buitengrenzen. Daar was de minister tot nu toe niet voor. Wat vindt zij ervan dat dit nu wel gebeurt op kosten van de Europese Unie? Het staat niet met zoveel woorden op de agenda, maar het is misschien een idee om tijdens de lunch te beginnen over de kosten van het bewaren van de verkeersgegevens. Voor de vorige JBZ-Raad heeft de minister op ons verzoek het KPMG-rapport naar de Kamer gestuurd. Daaruit blijkt inderdaad dat het miljoenen euro's zal kosten om de verkeersgegevens allemaal op te slaan. Dan heb ik nog niet eens meegerekend dat het KPMG-rapport technisch niet volledig juist is. Het is een beetje gedateerd, als ik de experts moet geloven. Is de minister bereid tijdens de lunch te spreken over een Europees onderzoek naar de kosten voor Europa? Misschien is dat onderzoek ook al in andere landen gedaan. Laten wij de resultaten eens samenvoegen en kijken wat het voor Europese providers betekent. Nu wij weten dat het miljoenen euro's kost, is het misschien ook zinnig om te praten over de vraag of de Europese Unie die kosten niet deels voor haar rekening moet nemen. Wij kunnen het niet aan de providers overlaten, zeker niet als de providers er geen belang bij hebben om de gegevens op te slaan. De kosten voor het opslaan van de gegevens waar zij geen belang bij hebben, zouden wij voor ons rekening moeten nemen. Daar zouden wij een potje voor moeten vinden als wij die 12 mld verdelen, vooropgesteld natuurlijk dat het doorgaat. Eigenlijk heb ik liever dat de minister zijn collega's vraagt om eerst een deugdelijk Europees onderzoek te laten doen naar de behoeften van opsporingsdiensten. Zo'n onderzoek stelt de vraag naar de noodzaak en de effectiviteit van deze maatregelen ook in een ander daglicht. Dat onderzoek zou zich ook moeten richten op andere alternatieven voor het opslaan van verkeersgegevens. Inmiddels weten wij dat de Europese Commissie dat graag onderzocht wil hebben. Zijn er geen andere methoden om de opsporingsdiensten van dienst te zijn, dus zonder de providers daarmee te

belasten? De minister heeft het steeds weersproken, maar ik durf te beweren dat de argumenten die hiervoor worden aangedragen niet alleen maar kul zijn. Ik heb de minister van EZ ook wel eens om een reactie gevraagd. Wij komen hier formeel nog op terug, tijdens de voorbereiding van een formele JBZ-Raad, maar het is misschien een goed idee om tijdens de lunch in ieder geval het punt van de kosten aan te roeren. Tijdens een afsluitende discussie van de informele Raad wordt gesproken over de externe dimensie van het asielbeleid: bescherming in de regio, versterking van de capaciteit van derde landen, hervestiging en samenwerking met transitlanden. De Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen, Lubbers, is daar ook bij. Wij hebben hier vaker over van gedachten gewisseld. Wij hebben op dit moment vooral behoefte aan een goed en een uitgebreid verslag van die afsluitende discussie. Misschien is het mogelijk om daarin ook een update te geven van de pilots die nu lopen. Ook daar hebben wij menigmaal over gesproken, de laatste keer in december. Ik hoor graag van de minister wat de stand van zaken is bij deze pilots. Loopt alles zoals gepland? Kunnen wij in juli 2005 daadwerkelijk concrete programma's verwachten naar aanleiding van die pilots?

De heer **Çörüz** (CDA): Mevrouw Albayrak ging er snel overheen, maar ik was blij verrast toen zij zei dat zij de regering kon volgen waar het gaat om het punt van ontzegging uit bepaalde rechten. Wij doelen dan natuurlijk op terroristen die met misbruikmaking van bepaalde rechten aan anderen bepaalde rechten ontnemen. Op Europees niveau kan zij dus de regering volgen, maar op nationaal niveau was zij daarin tot nu toe veel terughoudender. Heeft zij dan nu een ander standpunt, en zal zij zich net zo voortvarend gaan opstellen wanneer wij binnen Nederland de discussie over dit punt voeren?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): In Nederland zijn wij al veel verder dan in Europa. Wat Europa betreft, kan ik zeggen dat wij voorstander zijn van een gefaseerde aanpak, net zoals de regering dat is. Het is allemaal nog in een heel vroeg stadium en ik heb dan ook gezegd dat wij per keer

zullen nagaan of wij met de concrete uitgewerkte maatregel kunnen instemmen. In Nederland zijn wij al veel verder. In een aantal gevallen kunnen wij juichen over de maatregelen die in Nederland worden genomen, maar in een aantal andere gevallen vragen wij ons af of ze niet een paar stappen te ver gaan. Dat heb ik namens de PvdA-fractie o.a. naar voren gebracht in het debat over het al dan niet strafbaar stellen van samenspanning.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Voorzitter. Een belangrijk onderdeel van de laatst toegezonden agenda is de bespreking van de Haagse Agenda: het wederzijds erkennen van elkaars strafrecht en justitiële samenwerking tussen de Europese landen. Bij dat onderdeel wil de SP-fractie graag een aantal vragen stellen. In de eerste plaats hebben wij de vraag of er, als informatie uit strafregisters wordt uitgewisseld, dan zicht is op de zaken waar die informatie voor wordt gebruikt. Zijn daar richtlijnen voor en hoe wordt de controle op de uitwisseling en het gebruik vorm gegeven? Wordt er bij de overbrenging van gevonniste personen rekening gehouden met de bescherming van de mensenrechten? In het geval van Nuriye Kesbir is wel erkend dat er onoverbrugbare verschillen in respect voor de mensenrechten zijn tussen landen die het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens hebben ondertekend. Voor het overige sluit ik mij aan bij de al door de woordvoerders van PvdA en CDA hierover geplaatste opmerkingen. De Europese samenwerking via de instellingen van de EU, zoals Interpol, Europol en nu ook de instellingen voor de veiligheidsdiensten, wordt niet gecontroleerd door een democratisch orgaan. De SP-fractie vraagt hier al jaren opheldering over. Vooral onder het Luxemburgse voorzitterschap dat de Haagse Agenda promoot, is de controle op deze instellingen van belang. Ook de onderwerpen uit de vorige twee JBZ-Raden geven daar aanleiding toe: samenwerking van de politie via Europol en de gegevensuitwisseling met Interpol. Ik wil ook ingaan op de vergaarplicht en opslag van dataverkeersgegevens. Het voorstel voor die opslag is onder het Nederlandse voorzitterschap uitgebreid van een bewaarplicht voor telecomproviders van de gegevens

die zij nu al opslaan voor o.a. facturering, naar een vergaarplicht van informatie die de politie wel handig lijkt. Voor de SP-fractie is bestrijding van criminaliteit en terrorisme, met de strikt daarvoor noodzakelijke middelen, een belangrijk punt. Daar moet geen misverstand over bestaan. Een beginsel van de mensenrechten is echter dat, als de overheid inbreuk op rechten wil maken, de overheid ook moet aantonen dat die inbreuk noodzakelijk is in een democratische samenleving. Ook is er het proportionaliteitsbeginsel dat stelt dat men geen opsporingsbevoegdheden mag gebruiken die zwaarder zijn dan nodig is. De bewaarplicht schiet zijn doel echt voorbij. Er bestaat in Europa geen enkel onderzoek dat de noodzaak of zelfs de behoefte van de politie aan het bewaren van dataverkeersgegevens grondig heeft onderzocht. De minister heeft het onderzoek dat er was en waar de voor hem onwelgevallige conclusie uitkwam dat deze gegevens niet noodzakelijk waren, afgedaan als "prutswerk". Hoe kunnen de Europese ministers de noodzaak bepleiten van deze gegevens als er geen degelijke informatie is die op die noodzaak wijst?

Het zal de minister niet ontgaan zijn dat de bewaarplicht veel discussies heeft doen oplaaien. Op conferenties waar de bewaartermijn werd bediscussieerd, ontbraken politie en justitie ten enen male. Hoe is dat mogelijk en waarom dan toch nog steeds deze stellingname? De minister van Justitie heeft zelf in allerijl een conferentie belegd waar de politie zich alsnog kon uitspreken. Ik hoor graag wat hier uitgekomen is, wat de status is van deze uitkomsten en of deze als maatgevend worden beschouwd.

De voorgestelde duur van de opslag van verkeersgegevens ligt tussen één en drie jaar. Dat is echt aantoonbaar te lang. Uit internationaal en Nederlands onderzoek blijkt dat politie en justitie gegevens opvragen die maximaal zes maanden oud zijn. Het is dus niet noodzakelijk en daarmee ook disproportioneel om de gegevens langer dan zes maanden op te moeten slaan. Verder zijn de kosten hiervan – mijn collega heeft het al genoemd – onevenredig hoog. Die kosten zullen worden afgewenteld op de gebruikers van het internet, dus de consumenten.

Nu is de SP-fractie de laatste om hierover te klagen als het een doel dient, namelijk een veiliger maatschappij. Dat doel wordt echter niet gehaald met deze bewaarplicht. Wat mijn fractie met name verbaast is, dat er al lang een alternatief ligt dat een oplossing zou kunnen bieden in dit dilemma. Europa zelf heeft al vóór het ontstaan van het idee van de bewaarplicht een alternatief aangeboden, want de Raad van Europa heeft in 1999 het cybercrimeverdrag opgesteld, dat in 2001 is aangenomen. Artikel 29 van dit verdrag geeft de mogelijkheid van bevrozing van dataverkeersgegevens bij een telecomprovider voor mogelijk later gebruik. Het grote verschil met de algemene bewaarplicht is, dat dit voor individuen geldt. De politie kan aan de provider aangeven dat deze gegevens mogelijk op een later tijdstip gebruikt zullen worden, en de provider is dan gehouden om ze vast te houden totdat de politie erom vraagt. Hoewel dit verdrag nog altijd een inbreuk is op de persoonlijke levenssfeer, is dit verdrag eendeloos veel beter. In de eerste plaats bestaat er dan een koppeling met een mogelijk misdrijf, zodat het criterium "noodzakelijk in een democratische samenleving" beter te begrijpen is. Het is verder een meer proportioneel middel dan voor 450 miljoen mensen alle gegevens op te slaan, het is goedkoper en het is effectiever. De ministers hebben dit voorstel echter compleet links laten liggen en lobbyen voor een veelomvattender voorstel, terwijl de vijf handtekeningen die noodzakelijk zijn voor de invoering van het verdrag van de Raad van Europa, er maar niet komen. Ik krijg hier graag een reactie op.

Ik verbaas mij erover dat de minister nog niet is gekomen met de brief die in de laatstgehouden JBZ-vergadering is toegezegd, waarin een en ander nader zou worden uitgelegd. Ik hoor graag wanneer wij die brief kunnen verwachten.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Voorzitter. De VVD-fractie wil vier punten bespreken, in de eerste plaats het punt van de opslag van verkeersgegevens door telecommunicatieaanbieders voor zakelijke doeleinden. Ik begrijp dat er een nader onderzoek is gelast door de werkgroep over de reikwijdte en de proportionaliteit, zowel wat betreft de kosten voor de

aanbieders als wat betreft het aspect van de persoonlijke levenssfeer en de mogelijkheden om misbruik te maken van de plicht om gegevens te bewaren. De minister heeft ons bij brief van 20 december het KPMG-rapport toegezonden en dat liegt er natuurlijk niet om. Ik vraag de minister om een reactie op dit rapport, waar toch in staat dat de kosten voor het bewaren veel hoger liggen dan voorheen werd verondersteld. Klopt het overigens dat KPMG zich heeft gebaseerd op oude statistieken? Dat is van belang, want het internetverkeer is sterk toegenomen in de afgelopen jaren. Ik ben ook benieuwd welk standpunt Nederland expliciet heeft ingenomen in de JBZ-Raad. In het verslag wordt daar alleen in algemene termen over gesproken. Heeft de minister zelf het punt van de kosten die misschien niet in verhouding zijn, aan de orde gesteld? Wat zal verder de Nederlandse inbreng in de discussie zijn? Daarnaast schijnt er een memorandum te zijn bij het Kaderbesluit, waarin zou worden gezegd dat de inbreuk op de privacy net iets minder zwaar ligt dan de plicht die opgelegd wordt aan internetproviders. Kent de minister dat memorandum bij het Kaderbesluit van 20 december?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Ik wil graag horen waar de VVD-fractie nu precies staat. In de vorige vergadering heb ik bij interruptie vragen hierover aan mevrouw Griffith voorgelegd. Wij hadden toen weliswaar nog niet het KPMG-rapport, maar wij wisten toen al wel dat het veel zou gaan kosten. Dat hebben wij immers al zeker zo'n vijf vergaderingen aan de orde gehad. In de vorige vergadering zei mevrouw Griffith expliciet dat zij nog wel verder zou willen gaan met het bewaren van gegevens in het kader van terrorismebestrijding, en dat zij zich helemaal niet zoveel gelegen wilde laten liggen aan de argumenten van de provider en aan het aspect van de privacy. Is zij, misschien op basis van wat zij allemaal in het kerstreces heeft gelezen, nu gaan nadenken over de vraag of dit wel een slimme manier van opereren is? Kan dit dan leiden tot een ander standpunt van de VVD-fractie dan in de vorige vergadering door haar is verwoord?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik ben bang dat mevrouw Albayrak selectief

heeft geluisterd. De VVD-fractie heeft gezegd dat zij verder wil gaan als het gaat om het bewaren van gegevens, dus niet alleen voor zakelijke doeleinden, maar ook voor andere doeleinden. Verder hebben wij aangegeven dat de kosten wel in verhouding moeten zijn, en dat wij wel degelijk rekening houden met de belangen van de providers. Misschien wil zij nu het beeld laten ontstaan dat alleen de PvdA-fractie zich zorgen maakt over de belangen van de providers, maar dat is absoluut niet het geval. Wij hebben de minister van Justitie gevraagd om een overzicht van de kosten en om toezending van het KPMG-rapport, en verder gevraagd om aan te geven of een en ander wel in verhouding tot elkaar is. Mijn vraag aan de minister is nu, welk standpunt Nederland heeft ingenomen, of Nederland ook gewezen heeft op het punt van de kosten en wat de volgende stappen zijn.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Het is helemaal niet mijn bedoeling om u iets aan te praten. Ik zal u de letterlijke tekst toesturen van wat u in de vorige vergadering hebt gezegd in reactie op mijn interrupties, dan weet u het zelf ook weer. Ik wil er graag van overtuigd zijn dat u bereid bent om mee te doen aan een eventuele actie vanuit de Kamer om de minister te laten stoppen met zijn steun aan het bewaren van gegevens, anders dan voor zakelijke doeleinden. Het gaat inmiddels allang niet meer om alleen zakelijke gegevens. De Nederlandse regering is al een paar maanden geleden akkoord gegaan met een zoektocht naar de vraag, hoe alle gegevens die internetproviders en telefoondienst-aanbieders hebben...

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ja, het is duidelijk. Ik wil vermijden dat wij hier eindeloos over doorgaan, want ik heb ook nog andere punten in te brengen.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Mijn vraag is of u bereid bent mee te doen aan zo'n eventuele actie.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik heb een aantal concrete vragen aan de minister gesteld en ik krijg daar graag antwoord op. Ik wil niet zo maar meedoen aan welke actie dan ook van uw kant. Op basis van concrete feiten heb ik de minister

vragen gesteld, en de vorige spreekster heeft er al op gewezen dat de minister de toegezegde brief niet aan de Kamer heeft toegezonden. Ik wil niet als een blind paard achter u aanrennen, maar op basis van feiten een eigen afweging maken.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dan ben ik benieuwd wat uw reactie zal zijn op het antwoord van de minister. Daar houd ik u dan ook aan.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Is de woordvoerder van de VVD-fractie bereid om bij haar afweging ook andere mogelijkheden te betrekken, zoals het cybercrime-verdrag uit 1999?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Wij staan open voor alle mogelijkheden die er zijn. Mijn tweede punt heeft betrekking op punt A van de geannoteerde agenda. Daarin geeft de minister aan dat wederzijdse erkenning van strafrechtelijke beslissingen de hoeksteen is voor justitiële samenwerking in Europees verband bij strafzaken. Hij zegt dat het goed is wanneer rechters in de lidstaten in een nationale strafprocedure niet alleen rekening houden met de veroordeling van de betrokken persoon die al is uitgesproken in het eigen land, maar ook met de uitspraken in andere lidstaten. Hij geeft aan dat stelselmatige informatie-uitwisseling hieraan kan bijdragen. Hij zegt echter ook dat een verplichting om rekening te houden met buitenlandse veroordelingen, wat hem betreft op Nederlandse bezwaren stuit. De rechterlijke vrijheid verzet zich daartegen, aldus de minister. Ik begrijp die argumentatie niet, want in Nederland wordt rekening gehouden met uitspraken van eerdere en andere rechters. Waarom zouden wij dan in Nederland geen rekening moeten houden met uitspraken van rechters in andere lidstaten? De stelling van de minister dat de rechterlijke vrijheid zich daartegen zou verzetten, zou dan immers ook op nationaal terrein gelden. Misschien wil de minister dit nader toelichten.

In dat verband maken wij ons er ernstig zorgen over, dat het in Nederland omzetten van veroordelingen of strafvonnissen uit andere landen tot zodanig lage straffen leidt, dat mensen toch vrij vroeg weer op vrije voeten worden gesteld. In

hoeverre wordt daar in Europees verband over gesproken? Er zal toch wel kritiek zijn in Europees verband op de praktijk dat lange en zware straffen die in het buitenland zijn uitgesproken, na de omzetting in Nederland zo laag worden dat mensen weer in "no time" op straat staan?

In punt 3 van de geannoteerde agenda is aangegeven dat de ministers zullen spreken over de verdere ontwikkeling van Europol en Eurojust, met name over een geschikte aanpak en de voorbereiding. Ook de minister van Justitie zal daarover een standpunt moeten innemen. In de toelichting geeft hij echter alleen aan dat maatregelen moeten worden genomen om de positie van Europol en Eurojust binnen de bestaande justitiële en juridische kaders te versterken. Ik vind dat te mager. Als de minister in Europees verband met zijn collega's moet overleggen, wil ik toch graag van hem horen wat zijn standpunt is over versterking van Europol. Heeft hij daar ook een visie op? Wat moet er precies met Europol gebeuren, zeker als het gaat om uitwisseling van informatie en een betere samenwerking? Ik krijg graag een nadere toelichting hierop. Mijn laatste punt is bedoeld voor de minister van Vreemdelingenzaken en Integratie. Het asielbeleid heeft in het Haagse Programma prioriteit, zeker als het gaat om de implementatie van de minimumnormen, zo staat in de stukken. Ik wil benadrukken dat voor de VVD-fractie die minimumnormen ook echt minimumnormen zijn. Lidstaten die daar niet aan voldoen, dienen er dan ook voor te zorgen dat zij er wel aan gaan voldoen. De minimumnormen behoren dus niet naar beneden bijgesteld te worden. Deelt de minister dit standpunt? Aansluitend wijs ik op het Groenboek over economische migratie dat onlangs door de Europese Commissie is uitgebracht. Is de minister het eens met de VVD-fractie, dat het beleid inzake arbeidsmigratie primair een zaak van de lidstaten is en dat dit ook zo moet blijven?

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Minister **Verdonk**: Voorzitter. Er is gevraagd naar migratie versus ontwikkelingsamenwerking en humanitaire hulp. Enkele jaren

geleden is hierover een mededeling verschenen. Dit voorjaar zal een nieuw rapport verschijnen. Een aantal onderwerpen uit het Haags Programma komt hierin aan de orde. Te denken valt aan de versterking van de beschermingscapaciteit in landen van herkomst en doorreis en geïntegreerde terugkeerplannen. Met deze onderwerpen is de afgelopen jaren ervaring opgedaan. De Commissie zal hierover dan ook rapporteren. Duidelijk is dat wij de vinger aan de pols houden. Er is nog geen ervaring in andere Europese landen met inburgering in het land van herkomst. De collega's volgen met veel belangstelling ons project. Zij worden graag op de hoogte gehouden van de voortgang en de resultaten.

In het Haags Programma staat dat de terugkeer humanitair moet gebeuren. Er komen Europese minimumnormen voor de terugkeer waarin zal worden aangegeven wat op zijn minst moet worden geregeld. Nogmaals: het gaat over minimumnormen waaraan iedereen zich moet houden. Dat betekent dat een lidstaat daar ook niet bovenuit mag komen. Er is nog geen voorstel van de Commissie zodat ik nog niet kan reageren. Ik weet echter zeker dat Nederland, gelet op ons terugkeerbeleid, aan de minimumnormen zal voldoen.

Er is een vraag gesteld over het opnemen van radicale elementen in het SIS en het op grond daarvan weigeren van de toegang. Er bestaat een automatische toegang tot het bestand. Radicale elementen kunnen op dit moment al in het SIS gesignaleerd worden. Op grond van de openbare orde kan men daarin worden opgenomen en kan de toegang tot het land worden geweigerd. Als een vreemdeling in het SIS wordt gesignaleerd kan de toegang aan de buitengrenzen van de Unie worden ontzegd. Alle lidstaten hebben toegang tot het systeem.

Naar aanleiding van de vraag van mevrouw Albayrak merk ik op dat ik tevreden ben met de overdracht aan Luxemburg. Wij voelen ons gebonden aan het Haags Programma dat moet worden omgezet in een actieprogramma. Er is een aantal termijnen afgesproken en wij zullen er alles aan doen om de genoemde data te halen. Wij spreken nu over de financiële perspectieven 2007-2013. Het

onderhandelingsproces over de bijdrage is nog niet afgerond. Ons standpunt dat grensbewaking een zaak van de lidstaten zelf is, is onveranderd. De Gemeenschappelijke acties om de buitengrenzen te bewaken, worden met Europees geld gefinancierd. Deze acties worden door het Grensagentschap gecoördineerd.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Het gaat over 2007 en verder. Wordt er al gesproken over de buitengrenzen van een Europa dat met Turkije verenigd is?

Minister **Verdonk**: De onderhandelingen met Turkije zijn nog niet gestart, maar ik kan mij voorstellen dat dit punt daarbij aan de orde komt.

Ik voldoe graag aan de vraag of ik u een verslag van de vergadering kan zenden. Er zijn verwachtingen over de pilots uitgesproken. Tussen december en nu zit een beperkte tijd en het starten van een pilot is veel werk. Ik kan u over de lopende projecten op dit moment niet veel melden. Ik hoop dat de heer Lubbers nieuwe gegevens heeft. Deze gegevens zullen in het verslag worden opgenomen. In het Haags Programma wordt aan de Commissie gevraagd om deze zomer een voorstel over het grote EU-pilotproject in te dienen dat eind 2005 kan worden uitgevoerd. In de komende JBZ-Raad zal hierover gesproken worden.

De heer **Çörüz** (CDA): Kunt u nu of anders per brief aangeven hoeveel mensen via Nederland in het SIS zijn opgenomen? Het gaat hierbij kennelijk om personen die een gevaar vormen voor de Nederlandse nationale veiligheid of de openbare orde. Als iemand op een dergelijke lijst staat, betekent dit dat hij of zij via de buitengrenzen is gesignaleerd, maar wat betekent dit voor de binnengrenzen? Ik wijs op het dossier-Kesbir. De staat kan nog in cassatie inzake de uitlevering gaan. Op dit moment mag mevrouw Kesbir niet worden uitgeleverd, maar dit betekent niet dat zij niet kan worden uitgezet. Wat gaat de minister doen?

Minister **Verdonk**: De zaak-Kesbir loopt nog; dus kan ik daarover geen mededelingen doen. De vraag over het aantal personen dat via Nederland in het SIS is opgenomen

zal ik schriftelijk beantwoorden. In Europa bestaat geen controle meer op de binnengrenzen. Men wordt aan de buitengrens geweigerd of men wordt aangetroffen in een lidstaat en wordt dan alsnog buiten de EU gezet, maar binnengrenzen kennen wij niet meer. Ik ga tot slot in op de vraag van mevrouw Griffith over het groenboek. Het beleid inzake arbeidsmigratie is en blijft een nationaal beleid. Op 24 februari zal in de JBZ-Raad over het groenboek worden gesproken.

Minister **Donner**: Voorzitter. De heer Çörüz stelde een vraag over de informatie-uitwisseling tussen Nederland en Europol. Wij zijn doende de uitwisseling te optimaliseren, maar momenteel verloopt zij behoorlijk. De achterliggende vraag is wat de versterking van de positie van Europol inhoudt. In het Haags Programma hebben wij hierover het standpunt ingenomen dat deze versterking primair niet in de algemene regelingen zit. De eerste eis is dat de algemene regelingen door alle lidstaten worden toegepast. Om deze reden zijn wij er voor om de Europol-regelgeving in de Europese besluitvorming te integreren, zeker als het nieuwe constitutionele verdrag tot stand is gekomen. Omdat deze regelgeving Europese wetgeving wordt, zal de uitvoering van besluiten met betrekking tot Europol vloeiender verlopen. De insteek van het Haags Programma betrof vooral de praktische versterking op het gebied van de samenwerking van Europol met de joint investigation teams. Wat in het programma is opgenomen met betrekking tot de informatie-uitwisseling gaat op het punt van verplichtingen die uitmonden in besluiten een stap verder. Het gaat daarbij om een meer rechtstreekse uitwisseling van informatie bij de rechtshandhaving die niet via Europol loopt, hetgeen het karakter van de samenwerking in het kader van Europol zal veranderen. Verder werd gevraagd naar het kaderbesluit verkeersgegevens. Omdat het nu om een informele JBZ-Raad gaat is de door mij toegezegde brief er nog niet. Ik hoop dat deze brief er vóór de volgende formele JBZ-Raad is, ongeacht de vraag of het punt op de agenda staat. Op deze wijze heeft de Kamer meer tijd om de kwestie te bespre-

ken. Ik stel voor om nu niet nader in te gaan op dit onderwerp, omdat men beter later vragen kan stellen aan de hand van de dan ontvangen brief.

Mevrouw **Gerkens** (SP): De minister kan nu een slag slaan door in deze brief op de nu gestelde vragen te antwoorden.

Minister **Donner**: Dat lijkt mij een goede gedachte. Ter verduidelijking merk ik op dat wij er voorstander van zijn dat gegevens uit strafregisters uitgewisseld kunnen worden. In de laatste JBZ-Raad onder het Nederlandse voorzitterschap is het besluit genomen dat uitwisseling kan plaatsvinden over de voorlopige regeling met betrekking tot de strafregisters. Dit betekent dat gegevensuitwisseling kan plaatsvinden over EG-onderdanen die elders in de EU wonen. Daarnaast zal de Commissie een voorstel indienen voor een meer definitieve regeling met betrekking tot de strafregisters. Wat zijn de gevolgen van de op deze wijze verstrekte informatie? Het gaat hierbij tevens om de vraag wat de effecten in bestuursrechtelijk kader zijn. Deze informatie zal via het Nederlandse strafregister onderdeel zijn van het BIBOP-instrumentarium. De rechter zal rekening kunnen houden met veroordelingen in het buitenland. Daar zijn wij voorstander van. Ik ben geen voorstander van een verplichting om daarmee rekening te houden, omdat die ook niet geldt ten aanzien van een Nederlandse veroordeling. Het gaat daarbij om de rechterlijke vrijheid – wij spreken hierbij ook wel van onafhankelijkheid – om bij zijn beoordeling van een delict rekening te houden met het feit dat er bijvoorbeeld sprake van recidive is, omdat in dat geval een straf kan worden verhoogd. Ook kan de vraag rijzen of er sprake is van een voorwaardelijke veroordeling, ook in een ander land. Als blijkt dat hier een delict herhaald wordt, kan de vraag gesteld worden of dit betekent dat daarmee aan de voorwaarde van de veroordeling in het andere land is voldaan.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik zie het directe verband met minimumstraffen niet. Het gaat mij erom dat de rechter in de gelegenheid wordt gesteld om kennis te nemen van

veroordelingen die de rechter in het buitenland heeft opgelegd. Als de minister zegt dat de garantie bestaat dat het in het strafdossier wordt opgenomen zodat men van andere veroordelingen kennis kan nemen, is dat iets anders dan dat de rechter verplicht is om rekening te houden met andere veroordelingen. Ik ben het eens met de opmerking van de minister over de rechterlijke vrijheid. Het gaat mij om de verplichting dat iedere rechter naar veroordelingen in andere lidstaten moet kijken en dat deze ook in het strafdossier moeten worden opgenomen.

Minister **Donner**: U formuleert het nu een slag te ver. De rechter kan kennisnemen van andere veroordelingen omdat die in het strafregister staan. Daar ben ik voorstander van. Ik kan niet zeggen dat hij er kennis van móet nemen. Dat betekent namelijk dat hij daar gevolg aan moet geven. Wij zijn het erover eens dat dit niet wenselijk is. Dit is de kwestie. Het ligt er ook aan in hoeverre het OM de veroordeling mede onder de aandacht van de rechter zal brengen. Nogmaals: wij zijn het erover eens dat als personen hier voor de rechter komen via het strafregister bekend is wat de veroordelingen in het buitenland zijn. Naar die mogelijkheid streven wij. Wij zijn tegen een verdergaande stap dat de rechter een zwaardere straf moet opleggen vanwege veroordelingen in het buitenland. Bij de opmerking over de ontzetting van rechten rijst de vraag wat de werking daarvan is. Hoe werkt dit in het buitenland? Welke rechtsgevolgen worden hieraan verbonden? Primair is dit een vraagstuk betreffende de werking van de wetgeving in de ontvangende lidstaten. Ik kan bijvoorbeeld iemand hier uit een bepaalde functie ontzetten, terwijl in een ander land de functie niet geregeld is en het derhalve ook geen toegangseis kan zijn voor deze functie. Het gaat daarbij meer om de vraag hoe in de nationale wetgeving bijvoorbeeld het BIBOB-instrumentarium wordt geregeld en de mate waarin met strafrechtelijke veroordelingen rekening wordt gehouden. Nogmaals, opzet is dat in ieder geval ieder van de lidstaten rekening kán houden met veroordelingen in het buitenland, als daaraan behoefte bestaat.

Ik kom toe aan verbetering van de uitwisseling van informatie uit strafregisters. Zoals gezegd, is nu gekomen tot uitwisseling van deze gegevens. Nederland is er geen voorstander van om een geheel nieuw bestand op Europees niveau te maken. Het risico dat ontstaat bij fouten is vele malen groter dan een systeem, waarin je primair werkt op basis van nationale registers. Met "hit, no hit" wordt bedoeld dat men rechtstreeks, zonder tussenkomst van justitiële autoriteiten, kan kijken of er niets in registers staat. Maar wil men de inhoud van een dossier hebben, dan zal dat lopen via de justitiële autoriteiten. Anders moet ik namelijk gaan regelen welke instanties in andere lidstaten die toegang hebben. Als ik geen controle heb over de vraag wie in de strafdossiers kunnen kijken, kan dat leiden tot onbedoelde verspreiding van informatie. Het idee van "hit, no hit" is de rechtstreekse toegang tot bestanden om te kijken of er iets is. Op die manier weet ik snel bij welke landen ik iets moet opvragen. Vervolgens kan ik via de normale procedures informatie opvragen.

Zolang wij in Nederland te kampen hebben met ernstige tekorten in de celcapaciteit, ben ik geen voorstander van een beleid dat kan leiden tot repatriëring van alle Nederlanders in gevangnissen elders binnen de EU. Nogmaals, dat zou ik niet kunnen verhinderen, omdat het nu primair afhangt van het verzoek van de betrokken gevangene en de medewerking van de lidstaat waar hij verblijft of die het vraagt. De gedachte die achter deze voorstellen zit, is een verdergaande stap, namelijk dat ongeacht de vraag van de gevangene tot overdracht van strafvonnissen zal moeten worden overgegaan. Dat is een logische vraag vanuit lidstaten die met eenzelfde cellentekort als Nederland zitten, maar constateren dat zij erg veel EU-onderdanen uit andere lidstaten in hun gevangnissen hebben. Ook daar zit dus een zekere praktische motivatie achter. Je neemt een fundamentele stap als je gaat bepalen dat, los van het verzoek van de gevangene, deze kan worden overgeplaatst naar een andere gevangenis. Maar als je dat gaat doen, kom je inderdaad op het punt dat je de voorwaardelijke invrijheidsstelling zult moeten gaan regelen en dat je in wezen moet komen tot harmonisatie van de strafvonnissen.

Ik geef het voorbeeld van de Engelse onderdaan in een Nederlandse gevangenis, die in België woont. Vanuit de omgekeerde redenering over de hoogte van de straf ben ik er geen voorstander van om aan België te verzoeken, de executie van het vonnis over te nemen. Dit zal namelijk tot gevolg hebben dat de straf daarmee aanzienlijk korter zal worden.

Het beeld dat we met een situatie zitten waarin iedereen die in het buitenland gevangen zit en naar Nederland komt een kortere straf krijgt, is niet juist. Dat hangt namelijk ook samen met de regeling van de voorwaardelijke invrijheidsstelling. Het is wel een gevolg van het feit dat ongeveer 80% van de Nederlanders in buitenlandse gevangenis daar zit vanwege drugsdelicten, en dat het streven om op dit terrein gelijke straffen te bereiken, zou betekenen dat we in Nederland substantieel omhoog moeten met onze straffen voor die delicten. Praktisch maakt het weinig uit, want de balanceringsvindt plaats via de voorwaardelijke invrijheidsstelling, het zal betekenen dat deze stap vrij vergaande gevolgen heeft voor de harmonisatie van het hele strafstelsel. Praktisch gezien is dat niet nodig, zodat we ons op dit moment beter kunnen concentreren op de punten die echt nodig zijn.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): De minister heeft een verkeerde instelling, en gebruikt daarbij ook nog eens de verkeerde argumenten. De verkeerde instelling, omdat we hiermee nergens komen in Europa. Als elke lidstaat denkt zoals de minister, kun je verdergaande samenwerking in Europa, op welk terrein dan ook, op je buik schrijven. De minister gebruikt als argument dat andere landen ook praktische overwegingen hebben om hiermee door te gaan. Zij willen af van alle Nederlanders die daar in de gevangenis zitten, en hebben misschien ook wel een cellentekort. Maar het gaat ergens anders over. De minister doet alsof er überhaupt geen reden is om dit te willen. Ik heb mijzelf persoonlijk bemoeid met een aantal zaken waarbij Spanje gevangenen uitleverde aan Nederland, op verzoek van de Nederlandse gevangenis. Dat lukt niet, met alle ellende van dien. Er is dus wel degelijk iets te zeggen voor het overbrengen van gedetineerden naar

de landen van herkomst en het opheffen van dat soort in de praktijk levende hobbels. Het is dus allesbehalve een kwestie van een aantal praktische bezwaren. Maar nogmaals, mijn bezwaar richt zich vooral op de instelling van de minister op dit punt. Kan niet worden gedacht aan fasering? De minister gaat de hele ontwikkeling toch niet tegenhouden?

De heer **Çörüz** (CDA): Ik vraag de minister een positieve inspanning op dit punt. Hij stelt zich op het standpunt dat gedetineerden daarom moeten vragen. Maar stel dat die 1100 dat morgen doen? Familiebezoek, om maar een voorbeeld te noemen, wordt erg moeilijk als de mensen in het buitenland zijn gedetineerd.

Mevrouw **Griffith** (VVD): De minister zei net over de omzetting van buitenlandse vonnissen dat het onjuiste beeld ontstaat dat de mensen die hun straf in Nederland uitzitten, dat korter doen. Ik wil dat dat beeld wordt gecorrigeerd. Kan hij aantonen dat dat beeld onjuist is, zodat ik dat argument kan gebruiken? Ik ben daar namelijk nog niet van overtuigd.

Minister **Donner**: Ik begin met de laatste, meer praktische vraag. Die cijfers hebben we op het departement beschikbaar. Ik noemde net een concreet voorbeeld. Het punt is dat betrokkene in het ene land volgens het ene rechtssysteem wordt veroordeeld met een straf die uitgaat van het eigen systeem met betrekking tot voorwaardelijke invrijheidsstelling, terwijl bij de overdracht plotseling op dat punt een verandering van recht plaatsvindt. Dat maakt het moeilijk.

Mij wordt verweten dat ik geen goede instelling heb. Ik wijs op de eerste zin, onder d, bij punt 1: Nederland staat positief tegenover de overdracht van veroordeelde personen naar lidstaten waarvan deze onderdanen zijn. Mijn instelling is dus geheel gezond, ik ben alleen tegen verplichtingen op dit terrein, vanwege de motieven die ik heb aangegeven. Dat zijn niet alleen praktische motieven: die verplichtingen zouden ten gevolge kunnen hebben dat het penitentiaire systeem in Europa gelijk moet worden getrokken, en dat is vrij vergaand. Op enig moment kan daartoe

aanleiding zijn, maar het is niet mijn eerste prioriteit. Het argument dat familiebezoek lastig is, probeer ik behoorlijk te regelen. Maar dat mag geen doorslag geven om te komen tot overdracht van een gestrafte naar een andere lidstaat. Ik ben tegen een verplichting, maar niet tegen het leveren van een zo goed mogelijke bijdrage. Mijn instelling is dus heel positief: ik ben voor maatwerk. Het betekent een heel fundamentele wijziging, ook van het Europees Verdrag, dat het niet meer afhankelijk zou zijn van het verzoek van betrokkene. Daar richt men zich in wezen op. Anders vrees ik de mogelijkheid dat alle Nederlanders hier hun straf willen uitzitten, maar de buitenlanders niet naar het buitenland willen, en dan heb ik een dubbel probleem!

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Dit punt komt op een gegeven moment op de agenda van de formele raad. Wanneer zal dat gebeuren?

Minister **Donner**: Oostenrijk heeft dit punt onder de aandacht gebracht. Dat land heeft met heel andere landen dan Nederland problemen. Het is nu primair aan de Commissie om, mede in het licht van de discussie die plaats zal vinden, te overwegen of al of niet met een voorstel wordt gekomen. Deze meest logische procedure hangt samen met de nieuwe procedures op dit terrein, onder het constitutioneel verdrag, ten aanzien van het initiatiefrecht. Als er een voorstel komt, zal dit bij de Kamer worden neergelegd via het fiche over de informatie. Mijn inzet is om tijdens de informele raad te voorkomen dat er een formeel voorstel komt. Het gaat bij de verplichting om heel wat meer dan om vereenvoudiging van het familiebezoek, het gaat om een vrij fundamentele wijziging in de wijze waarop wij samen werken. Uitgangspunt daarbij is dat men wordt veroordeeld in het land waar de misdrijven worden gepleegd. Dan is men gehouden aan de straf die daar wordt opgelegd. Ik denk dat dat een juist beginsel is, bij alle wederzijdse erkenning.

De financiële perspectieven worden bij de lunch besproken, omdat dit primair een kwestie is van de nieuwe Commissie. Verder is onderwerp van discussie wat de toekomstige ruimte is op budgettaire terrein, en hoe dat moet worden ingevuld. Daarom is

die concrete verhouding op dit moment niet aan de orde. Afgewacht moet worden op welke concrete voorstellen een en ander berust. Vragen over percentages worden gesteld tegen de achtergrond van een substantiële verhoging van het gehele budget. Die verhoging zal met name worden gerechtvaardigd vanwege de nieuwe grensbewakingstaken. Je kunt dan niet achteraf vragen of de verhouding niet scheef was.

Er is gevraagd, waarom het actieplan zo laat komt. Het is geen kwestie van vertraging: eerst hebben we het programma van Den Haag opgesteld, welk programma op 5 november in de Europese Raad is behandeld. De Commissie zal al in deze vergadering aangeven, wat de voorstellen zullen zijn over de in het plan van aanpak genoemde punten. Ik hoop dat het Luxemburgs voorzitterschap erin slaagt, dat actieplan tegen het eind van dat voorzitterschap aanvaard te krijgen. Dat zal de meer concrete "belegging" van de verschillende punten zijn met bepaalde maatregelen en prioriteiten, en dat is al heel wat concreter. Tegenover het beeld dat ik traag zou zijn, wil ik het beeld zetten dat dit vrij voortvarend is met betrekking tot de invoering, en dat daar een aantal substantiële beleidsbeslissingen zullen moeten worden genomen. Wat dat betreft kijk ik met een zekere tevredenheid terug op de bereikte voortgang tijdens ons voorzitterschap. Ik heb alle hoop dat ook tijdens het Luxemburgs voorzitterschap er eenzelfde voortvarendheid zal plaatsvinden, in ieder geval bij het voorzitterschap.

Het zal niet zo zijn dat ieder van de vakraden een eigen herdenking van de slachtoffers van de tsunami houdt: dit gebeurt gemeenschappelijk. Het gaat om concrete vragen over het identificatieproces. Zoals bekend is Nederland daarbij op dit moment betrokken, via een identificatieteam. Nederland zal benadrukken dat het identificeren van de huidige slachtoffers top-prioriteit heeft, en dat moet worden bekeken hoe de diverse bijdragen op elkaar kunnen worden afgestemd. Vervolgens moet op langere termijn worden gekomen tot afstemming van de expertise op verschillende terreinen.

Het voorstel tot ratificatie van het cybercrime-verdrag komt binnenkort bij de Kamer, gevolgd door de

wijzigingen daarvan voor de Nederlandse wetgeving. Dat punt is vergaand in voorbereiding.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Het verbaast mij dat u zo inzet op de bewaarplicht. In dat verdrag wordt namelijk al een aanzienlijk aantal maatregelen genoemd. Kan in uw brief nader worden ingegaan op de vraag, waarom het cybercrime-verdrag niet voldoende is?

Minister **Donner**: Daarvoor hoef ik de brief niet af te wachten. Het cybercrime-verdrag veronderstelt dat ik op voorhand weet van wie bepaalde gegevens worden vastgehouden. Het vasthouden van verkeersgegevens gaat nu juist retrospectief: ik constateer op een gegeven moment dat iemand verdacht is, en wil eventueel in de daaraan voorafgaande periode terughalen wat zijn contacten zijn geweest. Het gaat hier om fundamenteel verschillende aspecten van de opsporing.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Met dit verschil dat het verdrag mogelijk maakt dat het voor mensen die nog niet verdacht zijn, maar verdacht zouden kunnen worden, al mogelijk is om gegevens vast te houden. Hoeveel verder wilt u nog gaan?

Minister **Donner**: We zullen het nog moeten hebben over de lasten daarvan. Maar het blijft iets fundamenteel anders dat, als ik nog geen concrete verdenking heb, ik volgens het verdrag alleen vanaf dat moment de verkeersgegevens kan bevriezen, terwijl ik volgens de huidige voorstellen bepaalde bewegingen kan terughalen. Dat is een beleidskeuze. De overheid kan pas bij die gegevens bij een concrete aanleiding. De provider kan dan niet zeggen: het spijt me, ik had dat al weggegooid.

De heer **Çörüz** (CDA): Voorzitter. De minister zegt dat andere Europese landen kunnen kijken in de strafregisters. Als ze verder willen, moeten er allerlei zaken worden geregeld. Waarom neemt hij geen voorbeeld aan de Europese Overleveringswet? De minister wil niet tornen aan de rechterlijke onafhankelijkheid. Waar willen we dan in Europa naar toe? Tien jaar geleden kon een Nederlandse rechter ook meewegen, hoe een Duits vonnis in Nederland zou

uitpakken. Waarin groeien we nu toe naar een daadwerkelijke strafrechtelijke samenwerking, als we allemaal ons eigen tokootje, onze eigen werkwijze en onze eigen rechten daarin blijven behouden?

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Voorzitter. Ik roep de regering op om in het gesprek over de tsunami-slachtoffers ruimhartig toezeggingen te doen als er een beroep op Nederland wordt gedaan.

Minister **Donner**: Dat doen wij al.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Ik bedoel het heel concreet, bijvoorbeeld als het gaat om het verlenen van technische bijstand bij identificatie etc.

Minister **Donner**: Dat doen wij al. Er zit daar een team.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): U hebt toch gezegd dat het punt op de agenda staat en dat nagegaan wordt hoe die samenwerking verder vormgegeven wordt? Ik begrijp nu uit uw woorden dat ik er niet aan hoef te twijfelen dat Nederland ruimhartig zal meewerken aan eventuele nieuwe verzoeken tot het verlenen van bijstand. Is de minister van plan om tijdens de lunch, wanneer de invulling van de 12 mld aan de orde is, ook te spreken over de kosten van het opslaan van de gegevens van internetproviders? Dat vind ik van belang. Ik wil er wel mee akkoord gaan dat wij nog moeten wachten op de brief met de andere gegevens. Ik ben van plan om een plenaire afronding van dit debat aan te vragen als de minister er niet voor voelt om te bepleiten dat het naar Nederland krijgen van Nederlandse gedetineerden gemakkelijker verloopt. Als de minister niet aan die verplichting wil meewerken, moet ik helaas constateren dat hij het praktische probleem van het cellentekort in Nederland belangrijker vindt dan de kans om voor een groot aantal Nederlandse burgers enorm veel leed weg te nemen. Dan gaat het vooral om de familieleden van daders. Ik heb de ervaring dat andere landen niet zitten te springen om van de Nederlandse gedetineerden af te komen. Zij werken het eerder tegen, omdat zij vinden dat Nederland te lichtvaardig omgaat met de uitvoering van de straf. Ik weet dat

een verplichting tot uitlevering voor heel veel mensen een enorme vooruitgang zou betekenen. Dan kunnen zij bijvoorbeeld hun familielid, hun partner of kinderen bezoeken.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Kan mevrouw Albayrak in de motie die zij tijdens dat debat in zal dienen, meenemen wie er in Nederland in vrijheid gesteld moeten worden, gelet op de schaarse gevangenis-capaciteit? Ik zou het heel goed vinden als zij daartoe aanbevelingen deed.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Mevrouw Griffith, dat vind ik flauw geprobeerd. U weet dat niet morgen al die 1100 gedetineerden hier staan als vandaag aan die verplichting wordt gewerkt. Het zijn individuele processen waarbij bekeken moet worden welke strafmaat van toepassing is en hoe die straf in Nederland uitgevoerd zal worden. Die praktische uitwerking is later aan de orde. Mij gaat het op dit moment om een principiële uitspraak van deze minister. Nu noemt hij alleen het cellentekort als argument. Verder hoor ik niets.

Mevrouw **Gerken** (SP): Voorzitter. Ik heb een groot bezwaar tegen de manier waarop de minister omgaat met de bewaarplicht. Ik vraag mij af waarom wij niet de gegevens opslaan van alle camera's die in Nederland staan. Ik verzoek de minister om erover na te denken hoe ver wij daarmee kunnen gaan in het kader van het verdrag dat de Kamer binnenkort zal ontvangen. Wellicht kunnen wij daarbij al een begin maken met afspraken en bezien of dat voldoende is. Dit punt komt zeker later nog aan de orde.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Voorzitter. De minister geeft aan dat er geen nieuwe regelingen zullen komen in het kader van Europol, maar dat het draait om een betere samenwerking tussen de lidstaten. Moet ik daaruit begrijpen dat de rol van Europol minder zal worden, omdat Europol minder betrokken zal worden bij de activiteiten? Ik zie de brief van de minister met informatie over het omzetten van strafvonnissen gaarne tegemoet.

Minister **Donner**: Naar aanleiding van de vraag van de heer Çörüz over

de volgorde waarin de punten aan de orde zijn gekomen merk ik het volgende op. De Overleveringswet gaat over samenwerking en over de vraag hoe verzoeken rechtstreeks kunnen worden overgedragen. Dan gaat het om praktische samenwerking bij een delict dat elders berecht zal worden. In de Overleveringswet is de aparte procedure voor de rechter in Nederland om te beoordeelen of uitlevering is toegestaan geschrapt. Dat is echter iets totaal anders dan de vraag als het gaat om justitiële gegevens, om de straf-dossiers waarvan wij in Nederland vinden dat die om tal van redenen niet voor iedereen toegankelijk zijn. Daarvoor zijn internationaal procedures afgesproken. Dan komt de vraag op waar die gegevens eventueel voor worden gebruikt. Nu zijn wij aan het onderzoeken hoe de bewijsverkrijging eenvoudiger geregeld kan worden binnen de Europese Unie. Dit is een andere kwestie. Dan gaat het om de vraag of een buitenlandse autoriteit iets mag wat een Nederlandse autoriteit niet zou mogen, bijvoorbeeld rechtstreeks toegang hebben tot databestanden. Daarom is de stap gezet om te waarborgen dat die gegevens niet voor alles gebruikt kunnen worden. Dat is geen ontkenning van de samenwerking. Er wordt juist voor gezorgd dat waarborgen die wij zelf nodig achten met betrekking tot de verspreiding en het gebruik van die gegevens ook voor de buitenlandse autoriteit gelden. Ik denk dat het ten principale nu juist een erkenning is van Europese samenwerking. Die Europese samenwerking moet echter niet leiden tot een uitholling van bepaalde waarborgen en regels die wij zelf stellen omdat men de gegevens dan via de omweg van de buitenlandse autoriteit zou kunnen krijgen.

De heer **Çörüz** (CDA): Uiteraard is dat zo. Ik denk meer praktisch. Stel dat een officier van justitie in België graag iets meer zou willen weten over een Nederlands kenteken. Als dat via de rechtshulp moet, kost dat uren aan rechtshulp. Hij zou ook zijn collega in Nederland kunnen inschakelen. Volgens mij hoeft dat niet zo ingewikkeld te zijn. Het gaat mij om de praktische samenwerking in het veld.

Minister **Donner**: Nu noemt u een voorbeeld waarvoor al een voorstel

voorzigt bij de Kamer in het kader van het Benelux-verdrag dat wij gesloten hebben. Met betrekking tot de kentekenregisters – en dat is uniek in Europa – zijn wij gekomen tot de stap dat de politiediensten in één van de Benelux-staten rechtstreeks toegang hebben tot de kentekenregisters in de andere lidstaten, dus niet alleen op "hit/no hit"-basis. Dat beslis je ten aanzien van de verschillende registers. Wij zijn met de Benelux-landen, Duitsland en Oostenrijk aan het praten over de vraag of wij ook voor de DNA-bestanden toegang kunnen regelen. Dat zal echter een toegang zijn op basis van "hit/no hit", omdat daarbij steeds moet worden nagegaan wat de waarborgen zijn ten aanzien van de gegevens die erin staan. Om die reden is als het gaat om strafregisters, waarbij wij zelf een groot aantal waarborgen stellen, ervoor gekozen om dat op basis van "hit/no hit" te doen. Wanneer een van de autoriteiten om die gegevens vraagt, kan die autoriteit rechtstreeks, zonder tussenkomst van enige Nederlandse autoriteit nagaan of die gegevens er zijn. Voor het overige zijn wij bezig om die procedures van rechtshulp te vereenvoudigen. Dat hebben wij voor een belangrijk deel al gedaan. Dus het loopt helemaal in lijn met wat de heer Çörüz aangaf. Het moet alleen niet leiden tot een volledige vervlakking volgens de wet van het laagste putje.

De opmerking van mevrouw Albayrak dat ik geen andere argumenten heb genoemd dan het cellentekort met betrekking tot Nederlandse gedetineerden in het buitenland. Ik heb vrij uitvoerig uitgelegd dat het hier om een fundamentele wijziging gaat van het recht van de verdachte, namelijk dat niet zijn instemming meer gevraagd wordt met overplaatsing naar een andere lidstaat maar dat over hem heen besloten wordt dat hij naar een andere lidstaat gaat. Dat is in het verdrag van de Raad van Europa uitdrukkelijk verworpen. Daarnaast heb ik gezegd dat de verplichting ertoe zou leiden dat wij op vrij fundamentele wijze het penitentiaire recht in de verschillende lidstaten zullen harmoniseren. Dat zijn de argumenten die ik naast de praktische overweging heb gegeven waarom ik niet voor de verplichting ben. Tegelijkertijd heb ik een- en andermaal benadrukt dat ik ben voor

vergemakkelijking van die procedures als daar aanleiding voor is. Dat gebeurt echter in het kader van maatwerk. Dus ook op dat punt heb ik niet de indruk dat mevrouw Albayrak en ik fundamenteel van mening verschillen. Alleen achter de term verplichting moet gezien worden wat door anderen voorgesteld wordt en niet wat wij er hier zelf in willen lezen.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): De minister heeft het over een vergemakkelijking. Ik ben al twee jaar met een paar zaken bezig waar dat niet lukt. Dat is voor mij de reden om op dit punt wel het belang in te zien van het verplicht overbrengen van mensen die elders vastzitten. Betekent dit dat de minister deze discussie gaat gebruiken om concreet die vergemakkelijking in de gevallen waarin wordt tegengewerkt door andere Europese landen te bewerkstelligen?

Minister **Donner**: Dit gaat om een informele discussie. Ik neem het standpunt mee dat Nederland is voor het zo optimaal mogelijk gebruiken van het instrumentarium maar niet als dat betekent dat wij op het terrein van straffen nu allerlei dingen moeten gaan regelen. Als het gaat om procedures ben ik ook voorstander van vereenvoudiging, maar binnen de structuur die wij nu hebben, namelijk dat de lidstaat waar iemand vastzit het verzoek indient en dat de lidstaat waar hij heengaat daarmee instemt. Met het afschaffen van dat systeem via een verplichting wordt het probleem dat mevrouw Albayrak aandraagt niet opgelost, want dan blijft het steeds afhankelijk van de lidstaat waar men zit en niet meer van de gedetineerde zelf. Die wordt dan helemaal uitgeschakeld in het proces. Daar gaat de discussie over. Het gaat niet over een systeem dat het eenvoudiger maakt om de gedetineerde over te dragen. De lidstaten die nu al problemen maken in het huidige systeem zullen echt niet een eenvoudiger procedure willen in het andere systeem. Zij zullen dat alleen doen op voorwaarde dat wij ons hele penitentiaire regime aanpassen aan hun regime. Dat vind ik een wat vergaande stap. Dat is de achtergrond van mijn standpunt. Uiteraard erken ik ten volle dat die afweging gemaakt kan worden teneinde het bezoek aan gedetineerden te vereenvoudigen.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): De minister weet om welke groep gedetineerden het mij gaat. Ik zou het fijn vinden als de minister niet alleen maar passief zegt dat hij geen bezwaar heeft tegen een verbetering van het systeem maar dat hij actief wil onderzoeken waar de knelpunten in Europa liggen. Dan ben ik bereid om de uitkomst daarvan af te wachten.

Minister **Donner**: Zelfs zonder die bereidheid zal ik dat onderzoeken. De inzet van het Nederlandse beleid is weldegelijk om te bekijken hoe wij knelpunten kunnen opsporen en wegnemen.

Mevrouw Albayrak heeft gevraagd of ik tijdens de lunch de verkeersgegevens aan de orde wil stellen. Wij zullen het niet in die details hebben over de begroting. Dat veronderstelt dat wij nu al aan de hand van concrete bedragen gaan praten over reserveringen in verdragen. Dat loopt vooruit op een discussie over de verantwoordelijkheid. Dat punt zal ik niet zelf aan de orde stellen, maar ik zal het in mijn achterhoofd houden als het gaat om die discussie. Nogmaals, ik ben er nog geen voorstander van dat de Europese overheden dan wel de nationale overheden die kosten gaan dragen. Dit zouden kosten moeten zijn die behoren bij de exploitatie van dit soort systemen. Maar goed, dat is een beleidsdiscussie die nog aan de orde komt. Wij moeten het er in ieder geval naar aanleiding van de eerdergenoemde brief over hebben. Mevrouw Albayrak had het er bijvoorbeeld over dat bepaalde lasten aan het bedrijfsleven worden opgelegd. Ik zie dat anders. Ik ben mij er echter van bewust dat er in dit soort besluiten potentiële lasten kunnen schuilen voor de Europese Unie. Nogmaals, ik denk dat de discussie op het niveau waarop dat plaats zal vinden geen aanleiding zal zijn om dit soort punten dan al mee te nemen.

Voorzitter. Mevrouw Gerkens stelde een vraag ten aanzien van cybercrime. Ten principale meen ik dat het gaat om verschillende zaken en dat de oplossingen die dat verdrag biedt geen oplossing zijn voor de verkeersgegevens. Als die discussie aan de orde is, moet die gewoon gevoerd worden. Daarbij gaat het erom of je, als je die mogelijkheid hebt, af kunt zien van een algemene verplichting tot het verstrekken van

verkeersgegevens. Dat is een geldige beleidsdiscussie. Vooralsnog meen ik dat die gegevens nog niet helemaal uitgewisseld kunnen worden.

Aan het adres van mevrouw Griffith merk ik op dat ik niet gezegd heb dat er helemaal geen nieuwe regels zullen komen met betrekking tot Europol. Wel constateer ik dat in het Haagse Programma een belangrijk accent moet liggen op de versterking van de positie van Europol met name door het op meer structurele wijze inschakelen, ook door de lidstaten, van Europol bij grensoverschrijdende onderzoeken. Daar is Nederland voorstander van. Dat kan ook als de lidstaten de huidige regels behoorlijk uitvoeren en toepassen. Nederland loopt wat dat betreft voor op de andere lidstaten. Ik kan daar eenzijdig weinig aan veranderen. Het is echter wel een punt dat voortdurend, ook in het Haagse Programma, aan de orde is gekomen om duidelijker zichtbaar te maken op welke punten en op welke lidstaten dit vastzit. Dus op dat punt zijn mevrouw Griffith en ik het eens. De rol van Europa zal natuurlijk voortdurend veranderen. Naarmate zaken zoals informatie-uitwisseling tussen politie instanties rechtstreeks zullen gaan verlopen, zal de rol van Europol geleidelijk aan meer operationeel worden omdat deze taak dan wegvalt. Dat is ook de reden waarom, ook in de discussie over terrorismebestrijding, Europol wordt ingeschakeld. Dat is onder andere in het Haagse Programma een punt van belang, met name als het gaat om de plaats van de hoofden van politie en de werkgroep die daaruit voortvloeit. De rol van Europol zal dus veranderen, maar zal niet minder worden als het aan Nederland ligt.

Sluiting 12.49 uur.